

KÚRIA

Bfv.I.997/2014/7.szám

A Kúria Budapesten a 2014. év október hó 28. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t:

A becsületsértés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.31/2012/13. számú ítéletét, valamint az Egri Törvényszék 4.Bf.142/2013/6. számú végzését megváltoztatja,

a terheltet az ellene becsületsértés vétsége [1978. évi IV. törvény 180. § (1) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmenti,

a magánvádló jogi képviselője részére 38.100 (harmincnyolcezer-egyszáz) forint költség megfizetésére kötelező rendelkezést mellőzi.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Gyöngyösi Járásbíróság a 2013. január 29-én meghozott 9.B.31/2012/13. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki becsületsértés vétségében [1978. évi IV. törvény 180. § (1) bekezdés b) pont], ezért egy évre próbára bocsátotta.

A másodfokon eljáró Egri Törvényszék a 2014. január 29-én jogerőre emelkedett 4.Bf.142/2013/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős határozatban megállapított tényállás lényege szerint a terhelt ... község polgármestere, míg a magánvádló 2006-ig volt

polgármester ...-on, azóta tisztséget nem viselő állampolgár. A terhelt 2011. február 10. napján előterjesztést és határozati javaslatot fogalmazott meg, amit másnap a községi képviselő-testület ülésén előterjesztett. Ennek értelmében a testület az önkormányzatot sértő - internetes fórumokon és az írott médiában megjelent - nyilatkozatai miatt hat személyt, köztük a magánvádlót „persona non grata”, azaz nemkívánatos személyeknek nyilvánítja, és őket eltiltja az önkormányzat intézményeinek és rendezvényeinek látogatásától. ... Község Önkormányzata elfogadta az erről szóló határozatot, amit közzétett a ... című - 1200-1400 példányszámban megjelent - sajtókiadvány márciusi számában, és az eljutott a község valamennyi háztartásába.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt a védője útján - a törvényes ok megjelölése nélkül - terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. Álláspontja szerint a persona non grata kifejezés nem haladja meg az alkotmányban is biztosított véleménysszabadság jogát. Ez a kifejezés nem becsmérő, nem gyalázkodó, nem több egy véleménynyilvánításnál. Jelen ügyben nem két ország egymás közti kapcsolatáról, vagy diplomáciai mentességet élvező személyekről van szó, így a persona non grata kifejezést szó szerint kell értelmezni, mely a "nem kívánatos személy" fogalma. Eszerint valaki egy másik személyről azt állítja, hogy számára az illető egy nem szeretett, nem kedvelt személy. Ez azonban becsmérőnek, lealacsonyítónak nem tekintendő. Mindezen túl a magánvádló, mint volt polgármester és képviselő-testületi tag, így közszereplő, következésképpen a véleménynyilvánítás köre őt illetően tágabb, mint más személyeknél. Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria a jogerős határozatot változtassa meg, és a terheltet a becsületsértés vétségnek vádjá alól mentse fel.

A magánvádló jogi képviselőjének észrevétele szerint az ügyben eljáró bíróságok helyesen ítélték meg a terhelt magatartását, azt helyesen minősítették bűncselekménynek, és alkalmaztak a terhelttel szemben joghátrányt. Helyesen állapította meg az Egri Törvényszék, hogy a "persona non grata" kifejezés egyértelműen negatív értékítéletet hordozó, súlyosan sértő, megbélyegző, a becsület csorbítására alkalmas kifejezés, ezért a felülvizsgálati indítvány elutasítását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány alapos.

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta.

Ilyen, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést nem észlelt.

Az 1978. évi IV. törvény 180. §. (1) bekezdés b) pontja alapján a becsületsértés vétségét az követi el, aki valakiről az 1978. évi IV. törvény 179. §. (1) bekezdésében meghatározott eseteken kívül a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ nagy nyilvánosság előtt.

Az első fokon eljáró bíróság álláspontja szerint a „persona non grata” megjelölés nem tényállítás, nem tényre utaló kifejezés használata, hanem egyértelműen olyan kifejezés és negatív kicsengésű megbélyegzés, amely alkalmas a sértett személy becsületének csorbítására, mivel jelentése „nem kívánatos” személy. Az előterjesztés révén azonnal kilenc személy szerzett tudomást a magánvádló megbélyegzéséről, így már ekkor nagy nyilvánosság előtt hangzott el a sérelmezett kifejezés. Ezt csak tovább fokozta, hogy később határozati formában egy sajtótermékben is közzétéve, az egész falu tudomást szerzett a magánvádlót sértő kifejezésről.

A másodfokon eljáró törvényszék - egyetértve az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával - kifejtette, hogy a képviselő-testület határozatában szereplő „persona non grata” kifejezés meghaladja a véleménynyilvánítás, kritika határát.

A „persona non grata” a diplomácia történetén végigvonuló latin kifejezés, amelynek lényege, hogy a diplomáciai kapcsolatok jogában a fogadó állam közölheti a küldő állammal, hogy valamely diplomatáját elfogadhatatlannak tartja. Ezt bármikor megteheti, még a kinevezése előtt is, de általában a státusz megadása után, miután „persona non grata” nyilatkozatot tesz. A kifejezés további értelmezése szerint a fogadó ország a diplomáciai tevékenységet ellátó személyt az ország érdekeivel ellentétes tevékenység miatt távozásra szólíthatja fel a „persona non grata”-t, azaz az állam területén nem kívánatos személynek nyilvánítva. Így ez egyértelműen negatív értékítéletet hordozó, súlyosan sértő, megbélyegző, a becsület csorbítására alkalmas kifejezés.

A fenti ítéleti megállapításokkal szemben a Kúria az alábbiakra utal:

A bírói gyakorlat következetes annak megítélésében, hogy a rosszalló értékítéletet magában foglaló kifejezés nem alkalmas a bűncselekmény megállapítására (BH 1995.77.).

A rágalmozó tényállításnak egyrészt a becsület csorbítására kell alkalmasnak lennie, másrészt nem a sértett szubjektív értékítéletének egyéni megítélésének, érzelmi beállítottságának,

vagy esetleges érzékenysége, hanem annak, hogy a tényállítás az objektív értelmezés alapján, és a társadalomban kialakult általános felfogás szerint alkalmas-e a becsület csorbítására.

A magánvádló által sérelmezett kifejezés azonban nélkülözi a közfelfogás szerint is durva, gyalázkodó jelleget, tartalmára nézve ezért nem alkalmas a magánvádló társadalmi megbecsülésének csorbítására. Ily módon sem a rágalmazás, sem a becsületsértés szempontjából tényállásszerű tényállítás, vagy kifejezés használata a terhelt részéről nem történt.

A törvény azokat a becsületérzést sértő magatartásokat, tényállításokat, illetve becsmérő szidalmazásban, durva tapintatlanságban és ízléstelen gesztusokban megnyilvánuló magatartásokat rendeli büntetni, amelyek alkalmasak az emberi becsület jelentősebb sérelmének megállapítására. Enélkül azonban legfeljebb a szabálysértési felelősségre vonásra kerülhet sor.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.31/2012/13. számú ítéletét, valamint az Egri Törvényszék 4.Bf.142/2013/6. számú végzését megváltoztatta, és a terheltet az ellene becsületsértés vétsége [1978. évi IV. törvény 180. § (1) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontjának első fordulatára figyelemmel - bűncselekmény hiánya miatt - felmentette.

Az ítélet elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja.

Budapest, 2014. október 28.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bíróági tisztviselő